

AAN DE SLAG MET
AFVAL

AAN DE SLAG MET
AFVAL

Doe-opdrachten **Aan de slag met afval**

Groep 7-8

> Inleiding

Onderdeel van de lesmodule 'Aan de slag met afval' zijn drie doe-opdrachten die erop zijn gericht om de thema's zwerfafval en afval scheiden, in de klas extra tot leven te brengen.

Alle doe-opdrachten zijn gecategoriseerd met symbolen. De symbolen geven aan hoe elke opdracht ingezet kan worden in de les.

- Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.
- O Doe-opdracht voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
- Les voor gemengde leeftijdsgroepen.
- ♣ Les met vervolgsuggesties of een les die op verschillende manieren ingezet kan worden.

Overzicht doe-opdrachten

Doe-opdracht 1:	Verbeterplan - Zwerfafval, no way!	Pagina 3
Doe-opdracht 2:	Actie tegen afval	Pagina 4
Doe-opdracht 3:	Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan	Pagina 5
Doe-opdracht groep 1-8:	Supporter van Schoon	Pagina 6

Printables voor leerlingen

Doe-opdracht 1:	Verbeterplan - Zwerfafval, no way!	Pagina 7
Doe-opdracht 2:	Actie tegen afval	Pagina 8
Doe-opdracht 3:	Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan	Pagina 9

Voor groep 7 en 8 zijn er vier doe-opdrachten. Bij elke doe-opdracht is een printbaar werkblad voor de leerlingen. De opdracht Verpakkingsboodschap is uitgewerkt in twee varianten.

Doe-opdracht 1: Verbeterplan. Zwerfafval, no way!
 Leerlingen maken een verbeterplan voor zwerfafval in de buurt

Doe-opdracht 2: Actie tegen afval
 Leerlingen onderzoeken het scheiden van verpakkingsafval

Doe-opdracht 3: Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!
 Leerlingen maken een verbeterplan voor efficiëntere verpakkingsvormen.

Met de doe-opdracht Supporter van Schoon helpen de leerlingen met een opschoonactie om de buurt zwerfafvalvrij te maken.

Doe-opdracht 1: Verbeterplan - Zwerfafval, no way!

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

De leerlingen kunnen vertellen hoe het gesteld is met zwerfafval in hun directe omgeving. Daarnaast kunnen de leerlingen een mening vormen over de hoeveelheid zwerfafval in hun directe omgeving en een verbeterplan ontwikkelen dat kan leiden tot minder zwerfafval.

Toelichting

In deze doe-opdracht staat het in kaart te brengen van de hoeveelheid zwerfafval in de directe omgeving en het opschonen van de directe omgeving centraal. De leerlingen maken een rapportage en ontwikkelen een plan de campagne dat ervoor kan zorgen dat er veel minder zwerfafval in de buurt terecht komt.

De leerlingen kunnen deze opdracht zelfstandig uitvoeren in tweetallen, kleine groepjes of individueel.

Kernwoorden

Opruimactie, verslag en zwerfafval.

Lesopbouw

Introductie

Laat de leerlingen op www.aandeslagmetafval.nl het introductiefilmpje bekijken en de digitale opdracht over zwerfafval maken.

Kern

Laat de leerlingen een verbeterplan maken voor zwerfafval in de buurt. De leerlingen kunnen zelfstandig werken aan de hand van het leerlingenblad bij deze doe-opdracht.

Afrondende opdracht

Laat de leerlingen hun verbeterplan presenteren aan de rest van de klas. Laat de (leukste) plannen eventueel ook presenteren aan de directie.

Doe-opdracht 2: Actie tegen afval

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het einde van deze opdracht hebben leerlingen onderzoek gedaan naar het scheiden van afval en weten ze waarom en hoe ze op een correcte manier afval kunnen scheiden.

Toelichting

In deze doe-opdracht staat het verzamelen van informatie over het scheiden van afval centraal. De leerlingen gaan zelf op onderzoek uit en vertalen de verkregen informatie naar een mindmap. Vervolgens maken ze een poster waarin duidelijk wordt uitgelegd welk verpakkingsafval gescheiden moet worden en op welke manier het afval moet worden ingezameld. De leerlingen kunnen deze opdracht zelfstandig uitvoeren in tweetallen, kleine groepjes of individueel.

Nodig

- Witte A3-vellen papier (2 per leerling/groepje).
- Potloden, dikke en dunne stiften, scharen en lijm.
- Een paar tijdschriften en supermarktfolders.
- Computers en printmogelijkheden.

Lesopbouw

Introductie

Laat de leerlingen op www.aandeslagmetafval.nl het introductiefilmpje bekijken. Laat ze daarna een of meerdere infographics bekijken over het recyclen van plastic of het recyclen van glas. Er zijn verschillende infographics in de beeldbank van Aandeslagmetafval.nl.

Kern

Laat de leerlingen een onderzoek doen en daarna een mindmap en poster maken over het scheiden van afval. De leerlingen kunnen zelfstandig werken aan de hand van het leerlingenblad bij deze doe-opdracht.

Afrondende opdracht

Laat de leerlingen hun posters presenteren aan de rest van de klas. Hang ze daarna op in de klas of in de school, zodat iedereen ze kan zien.

Doe-opdracht 3: Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het eind van deze les kunnen leerlingen verschillende voorbeelden van verpakkingsmateriaal noemen en hun mening vormen over verpakkingsmateriaal. Leerlingen hebben nagedacht over mogelijke verbeteringen die kunnen leiden tot efficiëntere vormen van het verpakken van producten.

Toelichting

In deze doe-opdracht staat het vormen van een mening over verpakkingsmateriaal centraal. Daarnaast richt deze opdracht zich op het creatieve en probleemoplossende vermogen van de leerlingen. In de doe-opdracht wordt ook een link gemaakt tussen techniek en het dagelijks leven. Deze opdracht kan individueel worden uitgevoerd, maar is effectiever wanneer leerlingen hier in een groep van 4 à 5 leerlingen aan werken.

Lesopbouw

Laat de leerlingen een verbeterverpakkingsplan maken over verpakkingsmateriaal. De leerlingen kunnen zelfstandig werken aan de hand van het leerlingenblad bij deze doe-opdracht.

Laat elk groepje hun verbeterideeën presenteren aan de rest van de klas. Hebben klasgenoten nog tips en tips? Laat de leerlingen deze verwerken in hun verbeterverpakkingsplan en laat ze hun plannen inleveren. Beoordeel deze eventueel met een cijfer.

Doe-opdracht groep 1-8: Supporter van Schoon

Categorie

- Les voor gemengde leeftijdsgroepen.

Doelstelling

Aan het eind van een opruimactie hebben alle deelnemers de buurt vrijgemaakt van zwerfafval. Leerlingen zien wat voor afval er op straat slingert. Het opruimen van de wijk draagt bij aan een prettig gevoel over de leefomgeving.

Kernwoorden

Schone leefomgeving, opruimactie, samenwerken, zwerfafvalvrij.

Nodig

- Vuilniszak, eventueel handschoenen en grijper.
- Als je je school aanmeldt via www.supportervanschoon.nl en een actie aanmeldt, krijg je een code waarmee je (gratis) materialen kunt bestellen om veilig de buurt te kunnen opschoonen.

Vorbereiding

Inventariseer hoeveel groepen leerlingen, ouders en collega's mee willen doen. Meld je school aan als supporter van schoon op www.supportervanschoon.nl.

Dat is handig als je:

- gratis actiematerialen wilt bestellen in de webshop.
- wilt weten waar bij jou in de buurt acties plaatsvinden óf zelf een actie wilt organiseren.
- mee wilt doen aan leuke acties van Supporter van Schoon.
- de laatste nieuwtjes, handige tips en inspirerende verhalen wilt ontvangen.

Opbouw van de activiteit

Introductie

Bespreek met de deelnemers (leerlingen, ouders) wat het doel is van de opschoonactie. We gaan onze buurt opruimen! Gebruik de lesactiviteiten van de site om toe te lichten waarom zwerfafval niet hoort op straat.

Kern

Zorg dat iedereen de juiste spullen heeft om veilig en succesvol op te kunnen ruimen in de buurt van de school. Spreek heldere regels af en een tijd. Zorg dat de jonge leerlingen goed begeleid worden. Ruim met elkaar een van te voren gedefinieerd gebied rond de school helemaal op.

Afrondende opdracht

Breng al het verzamelde afval bij elkaar en benoem hoe fijn het is voor mens, dier en groen dat dit uit het milieu is gehaald. Hoe ziet de omgeving er nu uit? Wat vond iedereen ervan om dit te doen?

AAN DE SLAG MET AFVAL

Doe-opdracht 1: Verbeterplan - Zwerfafval, no way!

Je hebt op de site www.aandeslagmetafval.nl gezien wat zwerfafval is en wat de gevolgen zijn voor mensen en dieren. Je gaat nu op onderzoek uit op en om de school. Hoe is het daar met het zwerfafval?

Wat zie je?

Kijk goed om je heen. Op het schoolplein en in de buurt van de school. Beantwoord deze vragen:

- Hoe ziet jullie schoolplein eruit? Ligt daar veel zwerfafval? Hoeveel en waar ongeveer?
- Wat doet de school eraan om zwerfafval te voorkomen?
- Hoe ziet de omgeving van de school eruit? Ligt daar veel zwerfafval of juist niet?
- Zijn er genoeg prullenbakken?
- Welk zwerfafval zie je het meeste?

Wat vind je ervan?

Geef je mening. Kan er iets verbeterd worden?

- Wat vind je van het zwerfafval op en om de school?
- Wat kan er verbeterd worden?
- Wie moeten er iets verbeteren?
- Wat doe je zelf om zwerfafval te voorkomen en wat kun je zelf verbeteren?

Actieplan

Ga nu je antwoorden verwerken in een rapportage en bedenk een geschikt verbeterplan.

Bedenk een actie om zwerfafval te verminderen op het schoolplein én in de omgeving van de school.

Je zou deze indeling kunnen gebruiken om het plan op te stellen

Paragraaf 1: Hoe ziet het eruit?

Paragraaf 2: Wat vind ik ervan?

Paragraaf 3: Wat kan er verbeterd worden?

Paragraaf 4: Wie moeten er iets verbeteren?

Paragraaf 5: Wat kun je zelf verbeteren?

Klaar?

Presenteer je plan aan je klasgenoten. Vraag tips en tops en verwerk deze in je verbeterplan.

Als je dit gedaan hebt, presenteer je je verbeterplan aan de directie van je school.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Doe-opdracht 2: Actie tegen afval

Waarom is het scheiden van afval zo belangrijk en hoe zorgen we er nou met elkaar voor dat iedereen zijn afval op de goede manier weggooit?

Nodig

- Twee witte A3-vellen papier.
  - Potloden, dikke en dunne stiften, een schaar en lijm.
  - Een paar tijdschriften en supermarktfolders.
  - Een computer en een printer.
1. Ga op onderzoek uit en probeer erachter te komen op welke manier mensen het beste hun afval kunnen scheiden in de gemeente waar jij woont. Denk eraan dat er veel verschillende soorten afval zijn. Let op: in elke gemeente kan het anders zijn, dus kijk op de site van je eigen gemeente hoe het is geregeld.
  2. Heb je alle informatie gevonden? Vat deze dan samen in een Mindmap. Schrijf alle belangrijke woorden op het vel papier en plak er beelden bij. Zo kan je zien wat je hebt ontdekt in je onderzoek. Je kunt hiervoor ook de beeldbank van aandeslagmetafval.nl gebruiken.
  3. Maak van je Mindmap een poster waarin je op een slimme en duidelijke manier laat zien waar en hoe mensen in jullie gemeente hun afval op een goede manier weg moeten gooien. Je mag de poster helemaal tekenen, maar je kunt ook de computer gebruiken en online een poster maken.

Klaar?

Presenteer je poster aan de klas, zodat iedereen kan zien wat de beste manier is om afval te scheiden.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Doe-opdracht 3: Dat kan beter. Het verbeterverpakingsplan!

Eten, speelgoed en huishoudelijke apparaten zoals computers of broodroosters zitten in een verpakking als je ze koopt. Dat is om het product te beschermen tegen deuken en krassen. Het product moet namelijk heel zijn als je het koopt. Het verpakken van een product is ook om ervoor te zorgen dat iets langer goed blijft, bijvoorbeeld bij etenswaren.

Verpakkingen hebben een duidelijke functie, maar sommige producten zijn misschien een beetje overdreven goed verpakt. Die hebben bijvoorbeeld wel twee papiertjes. Of heel veel schuimverpakking of plastic. En soms hebben producten dit allemaal tegelijk! En plastic én een schuimverpakking én karton!

- Wat vind jij daarvan?
- Vind jij het goed of slecht dat er soms zo veel verpakkingsmateriaal om een product zit?
- Vertel ook waarom je dat vindt.
- Noem voorbeelden van dingen die jij kent waar heel veel verpakkingsmateriaal omheen zit?

Schrijf bovenstaande antwoorden allemaal op een vel papier.

Bedenk voor de volgende producten een nieuwe inpakmanier waardoor je minder afval hebt.

Let op! Denk goed na en wees creatief, want mensen moeten het willen kopen. Verwerk je antwoorden in een poster of een verslag. Onthoud dat elke oplossing een nieuw hoofdstuk is.

- Kauwgom (zit nu in een doordrukstrip met een kartonnetje erom).
- Chocolaatjes (zitten nu in een papiertje in een doosje met een plastic verpakking eromheen).
- Kleine pakjes drinken (zitten nu in een kartonnetje met een plastic verpakking eromheen).
- Zes appels (zitten nu in een kartonnen bakje met een plastic omhulsel).
- Een 6-pack met blikjes (zit vaak plastic omheen).
- Doosje lucifers (zitten nu met zes pakjes tegelijk in plastic).
- Televisie (zit in een kartonnen doos met stukken piepschuim ter bescherming en de losse onderdelen zoals het snoer zitten in een of twee plastic zakjes).

Heb je zelf nog een voorbeeld van een product waar heel veel verschillende verpakkingen omheen zitten? Denk aan wat je allemaal in de supermarkt kunt vinden. Schrijf deze voorbeelden én jouw nieuwe verpakking ook op je poster of in je verslag.

Bonusopdracht

Als je zelf boodschappen gaat doen, wat zou je dan kunnen doen om zo min mogelijk verpakkingsmateriaal over te houden?

Klaar?

Presenteer je ideeën samen met je groepje aan de rest van de klas. Hadden je klasgenoten nog tips en tops? Ja? Verwerk ze in je verbeterverpakingsplan en lever het plan in bij je meester of juf.

